

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון ק"ב

פרשת שופטים

תשפ"ג

ואלה יעמדו על הברכה
בעבור שנדבו הוצאות הגליון

הרה"ג ר' נח גד וויינטראב שליט"א
קרית גת

הרה"ח ר' ישראל שמעון בריקמאן שליט"א
בארא פארק
לע"ג אמו האה"ח
מרת זהבה בת הרה"ח ר' חיים משה ע"ה
נפ' כ' מנ"א תשפ"ג

הרה"ח ר' שמואל ווייסבראד שליט"א
בני ברק
לרגל שמחת הולדת הנכד
בן לבנו הר"ר משה ווייסבראד הי"ו

הר"ר משה ווייסבראד הי"ו
ירושלים עיה"ק
לרגל שמחת הולדת הבן מנחם מנדל ראובן נ"י

הר"ר אלטר אליעזר אברהם פיזטרקובסקי הי"ו
ירושלים עיה"ק
לרגל שמחת הולדת הבת

ניתן לקבל הגליון

בארה"ב

בארא פארק
ביהמ"ד אמשינאוו
4408-15th Ave.
וויליאמסבורג

ביהמ"ד אמשינאוו
144 Rodney st.
מאנסי

ביהמ"ד ווארקע
10 Maple ter.
לעייקוואד

אצל הרה"ח ר' ישראל נתן בוים שליט"א
בארה"ק

ירושלים

אצל הרה"ח ר' זלמן לעווין שליט"א

בני ברק

אצל הרה"ח ר' שלמה לייב לאנדא שליט"א

ביתר

אצל הרה"ח ר' אברהם לאנדא שליט"א

חיפה

אצל הרה"ח ר' ישראל ברודבקר שליט"א

קרית גת

אצל הרה"ח ר' נח גד וויינטראב שליט"א

יו"ל ע"י מכון דברי תורה – אמשינאוו

כל הזכויות שמורות ©

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

amshinov40@gmail.com

סעודה שלישית

פרשת שופטים תש"פ לפ"ק

וישגיח עליהם מיד שלא יהא בהם שום עבירה.

ובנועם אלימלך מבאר דברי הגמרא (ברכות סא, ב) צדיקים יצר טוב שופטן וכו', היינו שדרך הצדיקים הוא, שהיצר טוב מוכיח אותם תמיד על פניהם, ומראה להם איך שחסרו אף במעשיהם הטובים ולא עשאו כהלכתן כראוי להבורא יתעלה. ומאידך, הרשעים יצר הרע שופטן, והוא מראה תמיד לאדם, איך שכל מעשיו טובים וישרים, ואף על מעשים רעים, מראה לו פנים להיתר.

ובינונים זה וזה שופטן וכו', ואמר רבא כגון אנו בינונים. כלומר, שצריך האדם להחזיק בשני המדריגות יחדיו, ושני סוגי

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלהיך נותן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק.

אי' בספה"ק (עבודת ישראל ועוד) שפרשה זו קוראים תמיד בחודש אלול, להורות לנו אשר הוכן העת לכל איש שישוב לבוראו על ידי חרטה והרהורי התשובה ונסלח לו מחטאתו אשר חטא במשך כל השנה. ונרמז כן בפסוק שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך, וכדברי השל"ה הק' (פר' שופטים) ש'בכל שעריך' על שערי הנפש נאמרו, עינים, אזנים והפה, שעליהם ישים האדם שופטים ושוטרים, שישפוט את כל מעשיו,

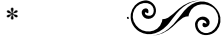
השופטים. שמצד אחד יהיה תמיד לנגד עיניו שמחסר בעבודתו יתברך שמו ואינו יוצא ידי חובתו, ומאידך, אף על פי כן לא יחזיק עצמו כרשע, כי אם ח"ו יחשוב על ערכו הנמוכה, אזי לא יהיה ליבו עימו לקיים מצוות ה', וכן לא יוכל ללמוד תורה ולהתפלל לפני ה', כי יתייאש בלבבו, באומרו שאין ראוי לזה.

ועל כן צריך אדם תמיד לחזק עצמו ואל יחדל מלעמוד לפני ה' ולעשות רצונו, וכדברי העבודת ישראל על הנאמר בהמשך הפרשה (דברים כ, א) **כי תצא למלחמה על אויביך**, האויב הוא היצה"ר שאינו מרחם על הבריות, והוא האויב האמיתי, וראית סוס ורכב, היינו כל הקליפות שנתגברו על ידי המעשים הרעים, על כך מצווה התורה בתוקף, לא **תירא מהם**, אל לו לאדם להיבהל מכך, **כי ה' אלהיך עמך**, כי ימינו פשוטה לקבל שבים ועוזר דלים.

וזה נרמז ברש"י עה"פ (כ, ג) **שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה אל תיראו וגו'**, אפילו אין בכם זכות רק שאתם אומרים **שמע ישראל אתם נצולים**, שבעת מלחמה עם היצר, צריכים להתחזק ולראות חלק הטוב שבו, שיש לו מצוות קריאת שמע, ויאמר לעצמו בליבו כל זמן שנשמת ישראל בקרבי מובטח אני שיתקבל תשובתי ברחמים, והגם שעשיתי הרע בעיני ה' עד מאוד, חסדו ואמתו לא יעזבוני.

וכן מצינו להרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק **זצוק"ל** שמביא במכתב משם הצדיקים, עה"פ (כ, ה) **ויספו השטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו וגו' וברש"י** מבאר ענין הירא ורך הלבב, בב' אופנים, רבי עקיבא אומר שהכוונה שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה ולראות חרב שלופה, ורבי יוסי הגלילי אומר, 'הירא' היינו מעבירות שבידו.

זצללה"ה הכ"מ הרחיב לבאר בזה שהכוונה הוא שהצדיקים יכולים לעורר את החלק אלו-ה ממעל, ולגלות הנקודה אשר שם בוער תשוקתו להתקרב לה' ובכח זה מקרבו לעבודת השי"ת.

הנה אנו עומדין בחודש אלול, איתא בקדושת לוי שהדרך לעורר זכות למעלה הוא על ידי זה שאנו דנין לכף זכות כל איש ישראל, ורואים הטוב בכל אחד, וכשאנו למטה מתנהגים בחסד, על ידי זה גם מלמעלה נתעורר אותו המדה, ולמדין גם עליו זכות ונמשך חסדים על כל זרע ישראל.

וזהו, שופטים ושוטרים תתן לך וגו' איך תוכל בעצמך להכין את השופטים במשפט של מעלה בראש השנה, על ידי ושפטו את העם משפט צדק, שכל איש ישפוט את העם בצדק וברחמים, ועל ידי זה יצא זכאי בדין של מעלה, כי במדה שאדם מודד מודדין לו.

והנה לפירוש ראשון מובן למה נקרא ירא, שכן חושש מקשרי מלחמה, אבל זה הירא מעבירות שבידו, הרי החסרון הוא העבירה עצמו, ולא היראה מכך, ועל כן נכון היה לקרוא לו בשם החוטא, ולא לכנותו בשם ירא.

ומתריך שחוטא, עדיין יכול להמשיך להילחם, כאמור לעיל, כי תצא למלחמה וגו', וראית סוס ורכב, אל לו לחשוש מכך עיי"ש, אבל החיסרון הוא, אם נעשה ירא מעבירות שבידו, וחושש ומיירש עצמו אזי אכן עלול ליפול, ועל כן אינו יכול לצאת למלחמה.

אזמו"ר הרה"ק רבי יוסף זי"ע בשעה שנתמנה לאב"ד אסטראווע וה'עולם' התאספו לשמוע את דרשתו הראשונה, התחיל בפסוק זה, שופטים ושוטרים תתן לך וגו', שתראה למנות שופטים כאלו, אשר ה' אלקיך נותן לך וגו', וואס געבען אין דיר אריין דעם ה' אלקיך [שיש בכוחם לנטוע אלוקותו ית' בקרבך]. וכ"ק אאמו"ר

יעזור השי"ת שנזכה להתעורר בימים
אלו, ולראות בכל אחד את החלק הטוב,
ולזכות לכתיבה וחתימה טובה ושנה
טובה ומתוקה וגאולה קרובה במהרה
בימינו אמץ.

קידושא רבא

פרשת שופטים תשפ"א לפ"ק

כשאתה נושה בו ואין לו לשלם, חשוב בדעתך אם היה להפך מה היית רוצה שיעשה עמך, ותשוה לו גם אתה. וזה כלל גדול להרבות שלום בעולם, יעו"ש.

וכך אפשר לומר בפירוש הכתובים, **שופטים ושוטרים תתן לך**, בתחילה שפוט לעצמך איך היית רוצה שינהגו בך, וזהו **תתן לך**, ועי"ז יהא **ושפוט את העם משפט צדק**, תדין את חברך כראוי לו באמת, וכל אחד על מקומו יבוא בשלום.

*

שופטים ושוטרים תתן לך וגו' ושפוט את העם משפט צדק.

ובתולדות יעקב יוסף (אות ב) מביא בשם החסיד ר"י **יעב"ץ הקדמון** על המשנה (אבות פ"ב ה) ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו, כלל גדול להתמדת השלום והאהבה בין האנשים. כי רוב הקטטות הנופלות בין בני אדם הם בסיבת שפוט האדם משפט אחד לעצמו ומשפט אחר לזולתו, כגון, אם חרפך וקיללך בן אדם על איזה דבר שעשית לו, אל תשיבהו, אלא תדין איך היית נוהג אתה, אם הוא היה עושה לך מה שעשית לו, שמא היית מחרפו יותר. וכן

הצדיקים העומדים לפניו לשפוך דם נקי.

והנה הקשו **האחרונים**, אף שלא נהרוג את העדים שהוזמו מטעם הזמה, שכן למדנו 'ולא כאשר עשה'. אך מדוע לא נהרוג אותם מטעם רוצחים, שהרי כתיב 'יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו' אם כן נמצא שהם הרגו בידים אדם שלא הגיע לו מיתה, ועל כן יש עליהם חיוב מיתה מדין רציחה. והרבה תירוצים נאמרו בזה.

ואא"ז הגה"ק מקוטנא זצ"ל בקונטרס **מעט צרי על הרמב"ם** (תשובה ו, י) תירץ כדברי הרמב"ן הנ"ל דעל פעולת הרציחה לא יתחייבו העדים כיון שהם פעלו לפי פסק הבית דין שפסק שמגיע לנידון מיתה, וכתיב אלקים נצב בעדת קל, עכ"ד.

תמים תהיה עם ה' אלהיך. הרה"ק ר' צדוק זי"ע כותב (דברי סופרים, כב) שעיקר חשיבות של מעשה, הוא דוקא כאשר אינו מרגיש כל כך את היקרות שיש בה, שכן אם מרגיש, אין כל כך רבותא לחשוק בדבר יקר, אבל כאשר אינו יודע כל כך את החשיבות שבו, ובכל זאת עושה בתמימות דבר שהוא רצון ה', אז אפילו דבר קל נחשב הרבה.

*

ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו. ולמדו חז"ל (ראה ברש"י) כאשר זמם ולא כאשר עשה, מכאן אמרו הרגו אין נהרגין, **וברמב"ן** על התורה כתב, והטעם בזה, כי אם כבר נהרג ראובן, נחשוב כאילו היה אמת כל אשר העידו עליו הראשונים, כי המשפט לאלהים הוא ובקרב אלהים ישפוט. וזה הנהרג בעונו מת, כי אילו היה צדיק, לא יעזבנו ה' בידם, שלא יתן ה' השופטים

'כאשר עשה'. אלא אתה רוצה לחייבם מטעם רוצח, על זה כבר לא נאמר החידוש שמאמינים לאחרונים, וחזר הדין דאמרינן, מאי חזית דצייתית להני ציית להני, על כן אין מוכרע מי דובר אמת, ואי אפשר לחייבם על רציחה, ולזה פטורים הם. (ויש לדון בחידוש זה ואכמ"ל).

והשפת אמת (בליקוטי שפ"א) תירץ בדרך פלפול, דהנה באמת כל דין עד זומם חידוש הוא, דאמאי חזית דצייתית להני עדים אחרונים שבאים להזים, ציית להני ראשונים שהעידו, דילמא הם אלו שאומרים את האמת, אלא עד זומם חידוש הוא שחידשה תורה, שמאמינים לכת האחרונה. אבל כאן שכבר הרגו, שוב לא מחייבי משום הזמה, דהוי

סעודה שלישית

פרשת שופטים תשפ"א לפ"ק

לפני ראש השנה ויום הכיפורים שבו מבקשים זכרינו לחיים, אזי צריך לתקן המעשים ביותר, וזהו הכפל, 'צדק צדק' תרדוף, שצריך להצדיק מעשיו ביותר, למען תחיה וגו', כי חיות האדם תלוי בזמן זה. כי בהם הכתיבה לחיים.

ובשפת אמת (וילך תרנ"ז) מבאר כי עיקר התשובה צריך להיות, לזכור כי נשלחנו לעוה"ז רק בכדי לעשות רצונו ית"ש. וכל מה שטרודין בהבלי עולם הזה, ושוכחין את העיקר, על זה צריך להיות עיקר התשובה, וצריך כל אחד בחודש אלול לחזור ולקבל עליו עול העבדות, ולהיות מוכן לעשות רק רצונו ית'.

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלהיך נתן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק. בתולדות יעקב יוסף (אות ז) מבאר כי 'שער' הוא הפתח לפני כניסה לבית או למקום חדש, והוא רמז לשערי תשובה שצריך להיכנס לתוכם, שישנם כמה זמני תשובה, בכל יום, בערב שבת וכן בערב ראש חודש, וצריך להיות ממארי דחושבנא, לעשות משפט צדק על מעשיו, ויתן אל ליבו לשוב אל ה'. וזהו ושפטו את העם משפט צדק.

אך יש שער מיוחד, בחודש אלול שהיא זמן כניסה לשנה החדשה, בעמדינו

שנותיו, אזי אח"כ כבר קשה להפרישו, ובזה יתבאר, כל שנה שאין תוקעין בתחלת שנותיו, להפריש ממנו קליפות היצה"ר, מריעין בסופה, קשה ורעה להפרישה בסופה, מ"ט דלא מיערבב שטן, בתחילת הדרך, ועתה כבר נתיישן היצר אצלו, ונעשה אצלו טבע. וזה מה שאמר הירושלמי (ראה או"ח סי' תקפ"ג) מאן דדמיך בריש שתא, היינו שנרדם בראש שנותיו, דמיך מזליה, כבר נרדמים אצלו היצר טוב והנשמה.

ואף שהאדם רואה שאין ביכולתו להתגבר על יצרו בכל, מכל מקום יעשה מה שביכולתו, וכדברי התולדות יעקב יוסף (אות ב) שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך, שהאדם צריך שמירה מעולה ב'ד' שערים שיש באדם, ואם תעשה עד כמה שביכולתך, 'אשר ה' אלהיך נתן לך', יסייעך ה' שתוכל להתגבר, שגם מה שאינו ברשותך יתן לך הש"י שיהיו ברשותך.

וכאשר מקבלין זה העול בשלימות, זה נקרא 'אני לדודי'. וממילא זוכה ל'ודודי לי' שהקב"ה מתקרב אליו. וזה הענין מתקיים במיוחד בשבת קודש שבו שובתין מכל מלאכה ואינו טרוד בהבלי העולם. ואז אפשר ביותר לזכור כי השי"ת בראנו לכבודו. רמז לדבר, אלו"ל הרועה בשושנים, 'בששנים' בגי' שבת.

ובתולדות יעקב יוסף (אות ג) מבאר את הגמ' א"ר יצחק כל שנה שאין תוקעין בתחלתה מריעין בסופה, מ"ט דלא מיערבב שטן (ר"ה טז ע"ב). הנה יש עולם שנה ונפש, וכמו שיש ראש השנה בעולם כך הוא גם בנפש האדם, ובתחלת שנותיו של האדם אז נקרא ראש השנה, וזה הדרך המובחר כשעושה תשובה בבחרותו, וכדאי' בזוה"ק (קדושים פז, ב) 'מפני' שיבה תקום, קודם שיבה תקום לשוב בתשובה, אך אם מתעצל בראש

יעזור השי"ת שנזכור מטרת ביאתנו
לעולם, ולתקן מעשינו לזכות לתשובה
שלימה ולגאולה קרובה אמן.

קידושא רבא

פרשת ראה תשפ"ב לפ"ק

שעל ידי זה שמבאר הרע מעצמו, גורם שיהיו דבריו נשמעים.

והנה בתפילות של ימים נוראים אנו מבקשים מלוך על כל העולם כולו וכו' וכתב בשפת אמת (ראש השנה תרמ"ו) כאשר מבקשין מלוך על כל העולם כו' צריך להיות עיקר הבקשה על עצמינו, וכפי מה שמקבל על עצמו, כך יוצא מזה הארה לכל הכלל.

וכך ביאר כ"ק אזמו"ר זצללה"ה את הפסוק שאומרים בתפילה, ובאו האובדים מארץ אשור והנידחים מארץ מצרים. ש'העולם' חושבים שהאובדים מארץ אשור, הם נידחים מעבר לים, "דער אמת איז מען מיינט זיך אליין".

ובערת הרע מקרבך והנשארים ישמעו ויראו וגו'. כ"ק אזמו"ר זצללה"ה סיפר אודות הרה"ק מאפטא זי"ע, כשנתגלה להרה"ק מאפטא שהגיעה שעתו להיות מנהיג, התחיל להשתדל לתקן את כל העולם ולא שמעו לו, התחיל להשתדל במדינה שלו וגם בזה לא שמעו לו, ואח"כ ניסה כוחו להשפיע על עירו וג"כ לא עלתה לו, וכך גם בביתו לא הצליח להשפיע, לכן החליט להיות מושל על עצמו, וכך הוה, ומאז נתפשטה השפעתו על בני דורו.

ובזה נוכל לבאר הפסוק ובערת הרע מקרבך והנשארים ישמעו ויראו וגו'.

סעודה שלישית

פרשת שופטים תשפ"ב לפ"ק

וצרכיה, אחר כך ביום החשבון ראה שמהמעט שבזבז נעשה הרבה, ועתה צריך לבוא ולעמוד לפני המלך, וליתן חשבון על העבר, ולבקש עוד ממון לשנה הבא, אוי לאותה בושה.

והחי יתן אל לבו, שעתה בימי הרצון בחודש אלול, שזה הזמן להמציא חשבון של כללות השנה שעברה, איך התנהג בחיות שנתן בו הקב"ה, במחשבה דיבור ומעשה, ומה עבודה עבד בהם את מלכו, וכשנותן אל ליבו איך שנשכח ממנו התכלית של ימי חייו, ואיך שהוציא ימיו למותרות, באיך אנפין יקום קדם מלכא, לבקש זכרינו לחיים, לקבל שנה נוספת.

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלהיך נתן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק. והנה פרשיות אלו נקראים בחודש אלול ודרשו בספה"ק שבא לרמוז שצריך כל אחד לשפוט את כל שערי הגוף, אם התנהג בכוחות שקיבל מן השמים כראוי.

ובספר אור המאיר מביא משל למלך שמינה אחד משריו, ומסר בידו הנהגת אחד המחוזות, וקבע עימו שבסוף השנה יבוא לפניו ליתן לו חשבון מפרטי ההוצאה וההכנסה של השנה, וזה השר לא היה נזהר, והוציא מעות מעט מעט מאוצר המלך לאסיפות ולמותרות, ולא השקיע בבנין העיר

(יחזקאל לג) אם אחפץ במות הרשע, כי אם בשוב רשע מדרכו וחיה. וכמו שאנו אומרים בתפילת ימים נוראים, ועד יום מותו 'תחכה לו', כי הקב"ה מחכה ומצפה מתי יבוא בן ישראל להתקרב לאביו בשמים, לכן כל תנועה של תשובה מתקבלת מיד בשמים לזה נאמר, אם ישוב 'מיד' תקבלו.

יה"ר שנזכה לשוב אליו באמת ולהכתב בספרן של צדיקים, ולגאולה קרובה אמן.

על כן אנו מבקשים זכרינו לחיים, אך על איזה חיים אנו מבקשים, 'מלך חפץ בחיים' חיים שהקב"ה רוצה בהם, היינו שיחד עם החיים, גם נקבל שכל להשתמש בהם כראוי.

אך זאת ישים אל ליבו לחזק רוחו, דברי ר' לייבלע אייגער זי"ע, שדרש עפ"י הגמ' פסחים (קיב, א) 'יותר ממה שהעגל רוצה לינק, פרה רוצה להניק'. ופירש בזה, שיותר ממה שאנו רוצים להתקרב אל ה', השי"ת חפץ בנו מאד, וכמ"ש

סעודה שלישית

פרשת ראה תשפ"ג לפ"ק

הגדולה ביותר, שזוכים לקיים את מצוות ה', וכן איפכא ח"ו אם לא תשמעו זהו הקללה. וזהו, ראה אנוכי, תסתכל על עצמך, עד מתי יהיה הלימוד שלך בדרך של 'קטנות', דהיינו על ידי מיני מתיקה והכאה.

וראה באור החיים הק' (יג, ז) על הפסוק כי יסיתך וגו' איך שאדם יכול לאבד החוש לראות הרוחני, דכתב דיש ב' חלקים ביצר הרע, יש את החלק המסית לרע שיש באדם מיום הוולדו, והשנית הוא היצר הנברא על ידי העבירות שנכשל בהם, שזה מחזק החפץ לעבירה, כנאמר (אבות ד, ב) 'עבירה גוררת עבירה', וכמה שירבה לחטוא כך

ראה אנוכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. כ"ק אזמור וזללה"ה אמר בשם המגיד מקאזניץ זי"ע לפרש תיבות 'ראה אנוכי', בלשון פולין 'פאטש ווע סאביא' שפירושו 'תסתכל על עצמך', היינו הבט וראה באיזה מצב אתה נמצא, של 'נותן לפניכם היום', שעדיין צריך ליתן לפניך, 'ברכה וקללה', היינו בכדי לזרוך לעשות רצון ה' צריך להשתמש בסיבה גשמית של ברכה וקללה, כילד קטן הזה ההולך לבית הספר שנותנים לו מיני מתיקה כדי שילמוד, ואם אינו רוצה מכים אותו, בו בזמן שהרוחניות עצמו טובה מאד מאד. הלוא היה לך כבר לדעת, 'את הברכה אשר תשמעו', שזה הברכה

ועל זה מלמדינו התורה לא תאבה לו וגו', שהעצה להימלט ממנו היא, שלא להיכנס עם יצרו בטענות, אלא שיסרב לשמוע כלל את דבריו אשר נגד רצון ה' המה, 'א שטארקע ניין', ויחליט בלבו שאינו רוצה כלל להתעסק כלל בטענותיו, כי עצם מחשבת הרע, גורם פגם בנפש האדם.

ועוד עצה מביא התורה לא תחוס עינך עליו ולא תחמול וגו', שלא יחמול על גופו אלא יתרחק אפילו מתאוות היתר, אף שהם דברים שאין בהם איסור, ולא יחוס על גופו לומר, למה צריך לענות נפשו, הלוא ה' מתיר תאבון זה, אך כיון שהאדם במעשיו הגביר בנפשו כוחות הרע, מה שלא היה אצלו משעת בריאתו, על כן עתה כדי להתגבר על היצר שהוסיף במעשיו, צריך להתרחק גם מדברים המותרים. ואחר שיתקן את גופו, יחזור להרגיש הענין הרוחני, ויוכל שוב לראות הטוב האמיתי.

מתגבר בו כח ההסתה של היצר, ובוזה מחשיך את עיני האדם שלא יראה את הטוב האמיתי.

ושתים רעות אלה, נרמזים בפסוק כי יסיתך אחיך בן אמך וגו', 'אחיך' הוא חלק הרע שהוא עם האדם מתחלת ברייתו, ונקרא גם 'בן אמך' כיון שבא על ידי חטא עץ הדעת, שנגרמה על ידי 'אם כל חי'. והיצר הב', נולד מחטאת האדם ועל כן נקרא 'בנך או בתך', שהם תולדות מעשיו הרעים.

ואחר שהוסיף על יצרו, כוחו גדול לבלבל דעת האדם, ואז בא בטענות שונות כגון, הבט וראה על אחרים אשר מסביבך שעל אף שאין עושיין רצונו של מקום ובכל זאת חיים בשלוה, או שבא בטענה ומסית, שאף שאכן דבר כזה אין ראוי לעשותו, אך 'כל העולם נוהגים כן', ואעשה כן גם אני.

מאיתנו קליפת היצר אשר ניתוסף עלינו, ונהיה נקיים מן החטא, ובזה יפקחו עינינו וישמח ליבנו, לעבוד את ה' מתוך שמחה.

יהי רצון שנזכה לתשובה ולעבוד את ה' מתוך שמחה וטוב לבב ונזכה לגאולה במהרה, אמן.

ובספר בני יששכר (אלול מאמר א') מביא על הפסוק, אז תשמח בתולה במחול וגו' בשם צדיקים 'בתולה' רמז לחדש אלול אשר מזלו בתולה, תשמח 'במחול' כשימחול השי"ת עונותיהם של ישראל עכ"ד, ולדברינו נוכל לפרש בדבריו, כשנעשה תשובה בחודש אלול, ונזכה למחילת עוונות אזי ירד

אחר הבדלה

פרשת ראה תשפ"א לפ"ק

השבוע (ד' אלול) היארצייט של הרה"ק ר' ישעי' מפשעדרבורז זי"ע, הוא היה מחשובי התלמידים בלובלין, נודע כלמדן גדול ובעל הוראה, בצעירותו למד בחברותא עם רבי עקיבא אייגר וכן עם היהודי הקדוש.

תחילת התקרבותו לחסידות היה על ידי הרה"ק רבי דוד מלעלוב, שהיה מקרב הרבה תלמידים ללובלין, הרה"ק רבי דוד נכנס לבית מדרש אחד ומצא בו את הגה"ק רבי ישעי'לע יחד עם היהודי הק' יושבים בחברותא שקועים בלימוד התורה, על כן המתין להם בצד בסמוך לארון הספרים, וכשאחד מהם ניגש לעיין בספר, פנה אליו הרה"ק מלעלוב ואמר לו, 'יונגערמאן! לא המדרש עיקר אלא המעשה', ומיד הלך משם. במילים ספורות אלו הכניס בהם אור גדול והחלו להרגיש השתוקקות גדולה להשי"ת, ולכן רצו אחריו וביקשו לשמוע ממנו היכן ניתן להשיג את זה, השיב להם: אצל הרבי בלובלין. ומאז נתקרבו לחסידות.

הרבי מלובלין הפליג בשבחו של ר' ישעי'לע ואמר עליו שמאיר את העולם בתורתו, וכן התבטא שהוא הארון ספרים שלו, וכן פעם בעת שנסע הרבי מלובלין במרכבה, הושיב הרבי את רבי דוד לעלובער על יד המאור ושמש, ששניהם היו יראי ה' מפורסמים. ואת ר' ישעי'לע הושיב על יד היהודי הקדוש, שכן שניהם היו מפורסמים לגאונים. כאשר היוד הק' עזב את לובלין, אמר הרבי מלובלין שכל פעם שעולה בלבו על שהלך ממנו היוד הקדוש, דערכאפ'ך מיר דער הארץ עם רבי ישעי' פשעדבורזער.

רבי ישעי'לע אף היה המורה הוראה בבית הרבי מלובלין, מסופר שפעם היה שאלה על עוף והכשירו, שאלוהו חבריו הלא על פי הדין במקרה כזה, רק במקום הפסד מרובה מתירין זאת, השיב להם, כאן זה הפסד מרובה לעוף, כי כמה טרחות היה לה עד שנתגלגל ובא לפני הרבי...

אחר פטירת הרה"ק רבי דוד לעלובער הלך בנו ר' משה'לע יחד עם רעו הרה"ק מווארקי זי"ע, לחפש להם רבי להסתופף בצילו, הם נסעו לשבות אצל הרה"ק רבי מאיר מאפטא זצ"ל בעל אור לשמים שקרבם מאד אך הורה להם לאחר השבת להמשיך ולנסוע לצדיק אחר, על כן החליטו השנים לכתת את רגליהם למדינת רוסיה הרחוקה אל המגיד הרה"ק רבי מרדכי מטשרנוביל זצ"ל. בדרכם סרו אל אהלו של הרה"ק רבי ישעיה מפשעדבורז, וכה אמר להם, אמשול לכם משל למה הדבר דומה למעשה הידוע בר' אייזיק ר' יעקלע'ס מקראקא שחלם שבעיר פלונית מתחת לגשר חבוי אוצר ולבסוף מצא את האוצר בביתו מתחת לתנור, לבסוף תמצאו את רבכם במדינתינו, ואכן כך היה, הרה"ק ר' משה'לע דבק

בהרה"ק מפשעדבורז, ואזמו"ר הרה"ק מווארקיי זי"ע נסע להרה"ק הרבי רבי בונם זי"ע מפשיסחא והיה מגדולי תלמידיו.

כידוע היו צדיקים שהתנגדו להרה"ק הרבי רבי בונם זי"ע מפשיסחא, בעיקר בתחילת דרכו, בין הצדיקים האלו נמנה גם הרה"ק רבי ישעיהל'ה מפשעדבורז, אולם למרות זאת היה בקשר הדוק עם תלמידיו של הרר"ב, ובמיוחד עם מרן זי"ע מווארקיי. דרכו של הרה"ק מווארקיי כשהיה עדיין גר בז'וריק שכאשר נסע אל רבו הרבי רבי בונם מפשיסחא, עבר דרך פשעדבורז שהיתה קרובה מאוד לפשיסחא, והתאכסן בביתו של רבי ישעיל'ע.

פעם אחת אמר לו רבי ישעיל'ע: "איך אתה יכול להיות כאן אצלי, הלא כידוע לך אינני אוחזים מדרכו של הרבי רבי בונם!?" השיב לו הרבי מווארקיי במעשה שהיה: פעם אחת הגעתי לעיר פלוני, היה שם אשה אחת אשר בעלה ברח ממנה והשאירה עגונה זמן רב, משום מה כאשר ראתה אותי היה נדמה לה שאני בעלה, הלכה לבי"ד ובאו אנשים להכותני מכות נמרצות, לבסוף נודע לה שהיא עשתה טעות והתחילה לבכות שאמחול לה על מה שעוללה. עניתי, שבאמת לא פגעה בי כלום כי חשבה אותי לבעלה, ואם היתה יודעת מלכתחילה שאינני בעלה, לא היתה עושה כלום, ולכן מחלתי לה. וסיים הרבי מווארקיי, כמו"כ מה שאתם מדברים סרה על הרבי רבי בונם, הם שמועות שווא, על כן אתם בכלל לא מדברים עליו, וכאילו נאמרו על איש אחר. ולכן נמשיך להיות בדידות.

פעם שאל הרה"ק רבי ישעיה מפשעודבורז זצ"ל את הרה"ק מווארקיי זצ"ל מהו הרעש הגדול אודות הרבי רבי בונם ובמה כוחו גדול, נענה ואמר, מצינו שאליהו הנביא מצא את אלישע חורש בשוורים כאיכר עובד אדמה המדרבן את שווריו, ומיד כשאליהו השליך את אדרתו עליו התפעל והתלהב כל כך, עד שתיכף ומיד שחט את השוורים ושרף את כלי המחרשה ובישל את הבשר וחילקו לעם, וכששאלו אליהו מה עשיתי לך, השיב אוי עשית עמדי הרבה, ועזב את אביו ואת אמו ומיד דבק בו ולא עזבו עד שקיבל ממנו פי שנים, כך כאשר הרבי ר' בונים, רק נתן ידו אפי' לאיש פשוט, האט עהם אהן געהויבען צו ברענען יודישקייט, וקיבל האיש מיד שינוי מן הקצה אל הקצה, והחל להתלהב בעבודת השי"ת בכל כוחות נפשו.

אחרי הסתלקותו של הרבי מלובלין דבקו בו חלק מתלמידיו. עם תלמידיו הרבים נמנו הרה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע, הרה"ק התפארת שלמה מראדומסק זי"ע ובני המאור ושמש זי"ע (הלה המה, הגוטער יוד מניישטאט ור' אהרן מקראקא).

בספה"ק תפארת שלמה פרשת קורח מביא שלפני פטירתו פירוש הרה"ק רבי ישעיה הפסוק 'האם תמנו לגוע' האם כבר השגנו מעלות השלימות, אשר האדם צריך להשיג בחייו, שכן רק אז יכול להיות מוכן ח"ו לגוע.

פעם אמר לפני כל נדרי ווארט מפרשת השבוע, כתיב בנים אתם לה' אלוקים, ודרשו חז"ל (ר"ה כה) אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם במועדם, אל תקרי 'אותם' אלא 'אתם', ולומדים מכך, אתם אפילו שוגגים אפילו

מזידים וכו', אם כן קל וחומר הוא, ומה התם דכתיב אותם ודרשו חז"ל אתם, כל שכן הכא שהתורה הקדושה העידה עלינו, בנים אתם לד' אלקיכם, פשיטא דאמרינן אתם אפילו שוגגין אפילו מזידין, תמיד נשארים בבחינת בנים.

א גוטע וואך א גוט חודש, א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר, א פרייליכער יאר.

אחר הבדלה

פרשת עקב תשפ"א לפ"ק

השבוע (ג' אלול) יומא דהילולא של אחד ממייסדי עולם התורה בארה"ב לפני המלחמה, הגה"ח ר' שרגא פייוועל מענדלאוויטש, היה א פייערדיגע יוד, מראשי ישיבת תורה ודעת, הוא חניך דורות ליגיעת התורה והכניס אש התלהבות בעבודת ה'.

פעם שאלו אחד מתלמידיו, באלו ספרי מוסר כדאי ללמוד? על כך השיב: 'המוסר העיקרי הוא מה שהאדם מדבר אל עצמו'... 'הספרים יכולים לסייע לך קצת בענין זה, אך את החלק העיקרי עליך לעשות בכוחות עצמך'... (וכדאמרו חז"ל (ברכות ז, א) טובה מרדות אחת בלבו של אדם יותר ממאה מלקיות, שאף ספרי מוסר עדיין אין די בהם, אלא כל אחד צריך בליבו פנימה להכנע לפני ה').

תפילותיו היו בהשתפכות הנפש, תלמידים זוכרים איך כשהגיע לתפילת 'לעולם יהא אדם ירא שמים' אמר בנעימה מיוחדת, "מה אנו, מה חיינו..." והרגישו איך שחי את הדברים.

וכן היה אומר שיחות על תפילה, באחת משיחותיו סיפר לתלמידיו מעשה בהרה"ק האוהב ישראל מאפטא זי"ע, שהאריך ביותר בהכנותיו

לתפילה, יום אחד נכנס יהודי לבית מדרשו, ולמד לפני התפילה פרק משניות, התפלל כראוי, ולאחר מכן עוד הספיק אפילו ללמוד דף גמרא, והרב מאפטא עדיין מתהלך אנה ואנה.

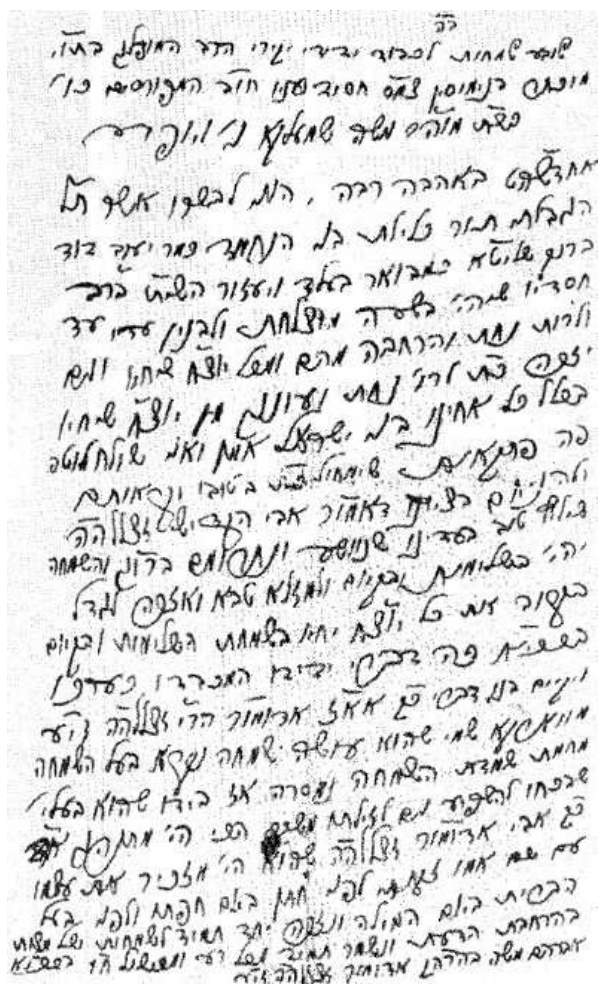
לא שלט הלה ברוחו, וניגש לשאול את הרבי, הרי בזמן זה הספקתי ללמוד ולהתפלל, ושוב ללמוד, ומה יש להאריך כל כך, ענה לו הרבי, מיד בהקיצותי מן השינה אמרתי "מודה אני לפניך", התחלתי לשאול את עצמי: מי הוא זה "אני", ומי "לפניך"; מי מדבר פה, ואל מי אני מדבר, לפני מי אני עומד להתפלל, ומאותו רגע אינני מוצא מקום לעצמי, שעות שלמות איננו יכול להירגע, ואני שואל את עצמי שוב ושוב: מי הוא זה "אני" ומי הוא "לפניך"...

הסיפור השאיר רושם עז על התלמידים, אשר זו להם לראשונה בחייהם ששמעו מושגים כאלה, השגות של צדיק כשאומר 'מודה אני לפניך'...

מסופר, יום אחד כשנסע בלזוי תלמידיו, חלפו על פני "וואשינגטון ברידג", גשר ענק בנוי יורק, ואחד השמיע קריאת התפעלות מהגשר העצום שנגלה לפניו. העיר לו רבי שרגא פייוויל: "הבט אל מתחת לגשר, אל אשר המים האדיר, שנעשה בידי הקב"ה, וראה מעשיו של מי נאים." זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, א גוטע וואך א פרייליכע וואך.

לרגל יומא דהילולא של הרה"ק רבי אברהם משה קאליש מפאלעניץ זי"ע, בנו של הרה"ק רבי בונים מאוטוואצק, אנו מצייגים כאן מכתב קודש מהרה"ק, ובו אמרה מרביה"ק רבי יצחק מוורקא. ב"ק אדמו"ר שליט"א נוהג לחזור רבות על אמרה זו, בפרט לבעלי שמחה.

היום אלוהים אברהם יציר הדג היציר ביהו.
אנחנו בנאמן עם אברהם פנו חיינו היציריטי כו'
פני חיים אלה לאלהך לאונו רב
אנחנו קאריקה רבה, הם אבננו אלה רב
האליה בור ליאוי בל הנוצר פאר יציר בור
ברע פוטא באואר האצ וסטור הליט ברע
אסדיו ליהי לסדא וצולח ובעני סדיו צד
זלוחי נא והרובקה אהר אצל יצח אוחו אלה
יצוס נא ורני נא וצולח חו יוצר לעוין
פלא ל אחינו בל יציר אמ ואי שולח אלה
כה פניא יציר שיהי אלא ויחיה
והליט ברעין באדור אבי היציר וצולחה
גדול איל פדיו שנינו ויחיה ברעין והחיה
יהי פלוחת וצולחה ויחיה אלה
בפני אהר יציר ואלה יחיה פלוחת וצולחה
פניא פה יציר יצירי האברהם כסדיו
יחיה בל צוס פם אצל אריותו היה וצולחה ברע
אויאנא ליה שזאו עולם יצירי פניא אלה וצולחה
אחות אמות הליחה וצולחה אצ ביה שיהי פלא
שכחו וצולחה וצולחה שיהי פניא אלה וצולחה
פם אבי אריותו וצולחה שיהי פניא אלה וצולחה
פם אהר אמו אלה אלה אלה אלה אלה אלה אלה
הכיות בלם הליח וצולחה יציר אלה וצולחה וצולחה
החיה ברעין וצולחה וצולחה וצולחה וצולחה וצולחה
יציר אלה ברעין אריותו וצולחה וצולחה וצולחה וצולחה

מתוך המכתב: ...דברי ב"ק אז"א אדמו"ר הר"י וצללה"ה זי"ע מווארקא שמי שהוא עושה שמחה נקרא בעל השמחה, מחמת שמדת השמחה נמסרה אז בידו שהוא בעלי, שבכוהו להשפיע גם לזולתו. משום הכי הו' מתנהג ב"ק אבי אדמו"ר וצללה"ה שהוא הו' מזכיר את עצמו עם שם אמו - זקנתי - לפני חתן ביום חופתו, ולפני בעל הברית ביום המילה. ונוכה יחד תמיד לשמחות של מצות בהרחבת הדעת ונשמר תמיד מכל רע ומכשול ח"ו בשפו"א אברהם משה בהרה"ק אדמו"ר וצללה"ה זי"ע

תשובה לנכדו ידידנו הרה"ח ר' רפאל שלמה קאליש שלימי"א, מו"ל הספר "הרבי הקדוש מאוטוואצק"